

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044) 251-62-62, (044) 251-62-66

E-mail: sl.dilovod@amcu.gov.ua, сайт: amcu.gov.ua, код згідно ЄДРПОУ 00032767

№ _____ На № _____ від _____

Комітет Верховної Ради України з
питань транспорту та інфраструктури

*Про розгляд проєкту Закону України
№ 14344 від 30.12.2025*

Антимонopolний комітет України (далі – Комітет), розглянувши в межах повноважень лист Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури від 12.01.2026 № 04-31/03-2026/5988 (вх. Комітету № 1-01/15 від 12.01.2026) щодо надання пропозицій та/або зауважень, у разі їх наявності, до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що стосуються торговельного мореплавства та судноплавства на внутрішніх водних шляхах», внесеного Кабінетом Міністрів України (реєстраційний № 14344 від 30.12.2025) (далі – Законопроект), повідомляє про таке.

Законопроектом, зокрема, пропонується внести зміни до Кодексу торговельного мореплавства України (далі – Кодекс), відповідно до яких:

виключно юридичними особами, єдиним засновником яких є держава, здійснюватиметься, зокрема, морське лоцманське проведення суден (підпункт 2 пункту 2 розділу I Законопроекту в частині доповнення статті 2 Кодексу новою частиною);

виключно державними морськими лоцманами здійснюватиметься проведення суден з метою забезпечення безпеки мореплавства на підходах до морських портів, у межах акваторій цих портів, а також між морськими портами незалежно від прапора держави, під яким плаває судно, і форми власності судна (абзац другий підпункту 36 пункту 2 розділу I Законопроекту щодо внесення змін до частини першої статті 92 Кодексу);

відповідальність за аварійні морські події, що сталися з вини морських лоцманів під час виконання ними службових обов'язків, нестиме юридична

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат:

3FAA9288358EC003040000002B6B3700D3FAE700

Підписувач: Кириленко Павло Олександрович

Дійсний з: 04.09.2025 12:44:23 по 04.09.2027 12:44:23

Антимонopolний комітет України

№ 130-06/01-14-НПА від 20.01.2026

особа, єдиним засновником якої є держава, працівником якої є лоцман (підпункт 40 пункту 2 розділу I Законопроекту щодо внесення змін до статті 98 Кодексу).

Із зазначеного вище вбачається, що немає узгодженості між поняттями *«юридичними особами, єдиним засновником яких є держава»* та *«державними морськими лоцманами»*, тобто незрозуміло: лоцмани повинні бути виключно державними чи працівниками юридичних осіб, єдиним засновником яких є держава. Така неузгодженість може призвести до колізій у чинному законодавстві.

Разом із тим потрібно зазначити, що Комітет прийняв рішення від 16.09.2021 № 507-р «Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції» (далі – Рішення № 507-р), згідно з яким:

визнано бездіяльність Міністерства інфраструктури України¹, яка полягає в неприведенні власних нормативно-правових актів до вимог Кодексу торговельного мореплавства України та Закону України «Про морські порти України» у частині дискримінації суб'єктів господарювання за формою власності, порушенням, передбаченим частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», яке призвело до недопущення конкуренції;

зобов'язано Міністерство інфраструктури України¹ припинити порушення, зазначене в пункті 1 резолютивної частини цього рішення, а саме: протягом шести місяців узгодити власні нормативно-правові акти стосовно питань надання послуг із лоцманського проведення суден із вимогами Кодексу торговельного мореплавства України та Закону України «Про морські порти України» в частині недопущення дискримінації суб'єктів господарювання за формою власності на етапах:

проведення теоретичного навчання, тренажерної підготовки та практичного стажування кандидатів на посаду морського лоцмана;

кваліфікаційного оцінювання кандидатів на посаду морського лоцмана;

входу на ринок лоцманських послуг;

здійснення діяльності на ринку лоцманських послуг.

Отже, прийняття Законопроекту в запропонованій редакції може негативно вплинути на стан конкуренції, зокрема призвести до обмеження конкуренції на ринку лоцманських послуг. Законопроект потребує доопрацювання в частині забезпечення рівних, прозорих та недискримінаційних умов доступу до ринку лоцманських послуг, що сприятиме формуванню конкурентного середовища у відповідній сфері.

---

¹Міністерство розвитку громад та територій України відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 06.09.2024 № 1028 «Про перейменування Міністерства культури та інформаційної політики України і Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України».

Також підпунктом 24 пункту 7 Законопроекту пропонується пункт 4 розділу VI «Прикінцеві положення» Закону України «Про морські порти України» після слів «визначені цим Законом,» доповнити словами «(крім затвердження методики встановлення розмірів ставок портових зборів для кожного морського порту)», а слово «річкового» замінити словами «внутрішнього водного», тобто тимчасово, до створення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, її функції та повноваження, визначені цим Законом (**крім затвердження методики встановлення розмірів ставок портових зборів для кожного морського порту**), виконуватиме центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах морського і **внутрішнього водного** транспорту.

Комітет прийняв рішення від 06.02.2020 № 113-р «Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції», згідно з яким:

визнано дії Міністерства інфраструктури України¹, які полягали у встановленні розмірів ставок портових зборів та знижок до них, затверджених наказом Міністерства інфраструктури України від 27.05.2013 № 316 «Про портові збори», за відсутності затвердженої Методики розрахунку розмірів ставок портових зборів, порушенням, передбаченим частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу влади, які можуть призвести до спотворення конкуренції;

зобов'язано Міністерство інфраструктури України¹ припинити порушення, зазначене в пункті 1 резолютивної частини цього рішення, а саме: протягом 4 місяців розробити та затвердити прозору й недискримінаційну методику розрахунку розмірів ставок портових зборів, які справляються в морських портах.

Варто зазначити, що під час вибору морського порту визначальними є технічні можливості порту, зокрема глибини біля причалів морських портів, можливість та обсяги обробки портовими операторами певних видів вантажів тощо. Однак вирішальне значення також мають вартість послуг портових операторів та розміри ставок портових зборів, зокрема розміри ставок портових зборів суттєво впливають на логістичну складову витрат вантажоотримувача (вантажовласника).

Тобто розміри ставок портових зборів (та знижок до них) можуть мати вплив на конкуренцію між портовими операторами, які здійснюють свою діяльність у морських портах на території України.

Отже, внесення Законопроектом змін до пункту 4 розділу VI «Прикінцеві положення» Закону України «Про морські порти України» у запропонованій редакції створює правову невизначеність, оскільки повноваження щодо затвердження методики встановлення розмірів ставок портових зборів із

Міністерства розвитку громад та територій України знімаються, а Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, наразі не створено й терміни створення останньої не визначені.

Враховуючи наведене, Законопроект потребує суттєвого доопрацювання з урахуванням позиції Комітету.

Голова Комітету

Павло КИРИЛЕНКО